

**SZENT-GYÖRGYI ALBERT ORVOS-
ÉS GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI
CENTRUM**

HÍRLEVÉL

Címszavakban:

- kinevezések
- új szakok indítása
- marosvásárhelyi történet
- hallgatói vélemény

XVII. évfolyam 5. szám

2006. június

A Szegedi Tudományegyetem Szenátusa 2006. június 26-án tartotta soron következő rendes ülését

Napirendi pontok

1. Személyi ügyek

I. Javaslat főigazgatói megbízásra

Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai Kar

- Javaslat **dr. Véha Antal** intézetvezető egyetemi docens főigazgatói megbízására
Előterjesztő: *prof. dr. Fenyvessy József* főigazgató

II. Javaslat intézetvezető megbízásra

Bölcsészettudományi Kar

- Javaslat **dr. Feleky Gábor** tanszékvezető egyetemi docens intézetvezetői megbízására a Társadalomelméleti Intézetbe
- Javaslat **dr. Marjanucz László** tanszékvezető egyetemi docens intézetvezetői megbízására a Történeti Intézetbe
- Javaslat **dr. Tar Ibolya** tanszékvezető egyetemi docens intézetvezetői megbízására a Néprajzi, Ókortudományi, Orientalisztikai és Régészeti Intézetbe
Előterjesztő: *dr. Almási Tibor* dékán

Mezőgazdasági Főiskolai Kar

- Javaslat **dr. Mucsi Imre** egyetemi tanár intézetvezetői megbízására az Állattudományi és Vadgazdálkodási Intézetbe
- Javaslat **Csorbáné dr. Tóth Marianna** főiskolai docens intézetvezetői megbízására az Általános Ismeretek Intézetbe
- Javaslat **dr. Bodnár Károly** főiskolai tanár intézetvezetői megbízására a Gazdálkodási és Vidékfejlesztési Intézetbe
- Javaslat **Gazdagné dr. Torma Mária** főiskolai tanár intézetvezetői megbízására a Növénytudományi és Környezetvédelmi Intézetbe
- Javaslat **Szücsné dr. Péter Judit** egyetemi tanár intézetvezetői megbízására a Takarmányozástani és Műszaki Intézetbe
Előterjesztő: *prof. dr. Mucsi Imre* főigazgató

XVII. évfolyam 5. szám

*III. Javaslat tanszékvezetői megbízásra***Bölcsészettudományi Kar**

- Javaslat **dr. Barna Gábor** egyetemi docens tanszékvezetői megbízására a Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékre
 - Javaslat **dr. Forgács Tamás** egyetemi docens tanszékvezetői megbízására a Magyar Nyelvészeti Tanszékre
 - Javaslat **dr. Pukánszky Béla** egyetemi tanár tanszékvezetői megbízására a Neveléstudományi Tanszékre
 - Javaslat **dr. Szász Géza** egyetemi docens tanszékvezetői megbízására a Francia Nyelvi és Irodalmi Tanszékre
 - Javaslat **dr. Szokolszky Ágnes** egyetemi docens tanszékvezetői megbízására a Pszichológiai Tanszékre
- Előterjesztő: *dr. Almási Tibor* dékán

*VI. Javaslat egyetemi docensi kinevezésre tanszékvezetői megbízással***Általános Orvostudományi Kar**

- Javaslat **dr. Radnai Márta** egyetemi adjunktus egyetemi docensi kinevezésére és tanszékvezetői megbízására a Fogpótlástani Tanszékre
- Előterjesztő: *prof. dr. Benedek György* dékán

*V. Javaslat tanszékcsoport-vezetői megbízás meghosszabbítására***Természettudományi Kar**

- Javaslat **dr. Erdőhelyi András** tanszékcsoport-vezető egyetemi tanár megbízásának meghosszabbítására a Kémiai Tanszékcsoportba
 - Javaslat **dr. Rakonczi János** tanszékcsoport-vezető egyetemi docens megbízásának meghosszabbítására a Földrajzi és Földtani Tanszékcsoportba
- Előterjesztő: *prof. dr. Csirik János* dékán

*VI. Javaslat intézetvezető megbízás meghosszabbítására***Bölcsészettudományi Kar**

- Javaslat **dr. Szőnyi György Endre** intézetvezető egyetemi egyetemi tanár megbízásának meghosszabbítására az Angol-Amerikai Intézetbe
- Előterjesztő: *dr. Almási Tibor* dékán

*VII. Javaslat tanszékvezető megbízás meghosszabbítására***Bölcsészettudományi Kar**

- Javaslat **dr. Font Zsuzsanna** tanszékvezető egyetemi docens megbízásának meghosszabbítására a Régi Magyar Irodalmi Tanszékre
- Javaslat **dr. Kocsis Mihály** tanszékvezető egyetemi docens megbízásának meghosszabbítására a Szláv Filológiai Tanszékre
- Javaslat **dr. Koszta László** tanszékvezető egyetemi docens megbízásának meghosszabbítására a Középkori és Kora Újkori Magyar Történeti Tanszékre

- Javaslat **dr. Kukoveczné dr. Zentai Mária** tanszékvezető egyetemi docens megbízásának meghosszabbítására a Klasszikus Magyar Irodalmi Tanszékre
- Javaslat **dr. Tar Ibolya** tanszékvezető egyetemi docens megbízásának meghosszabbítására a Klasszika-Filológia Tanszékre
Előterjesztő: *dr. Almási Tibor* dékán

Természettudományi Kar

- Javaslat **dr. Ésik Zoltán** tanszékvezető egyetemi tanár megbízásának meghosszabbítására a Számítástudomány Alapjai Tanszékre
- Javaslat **dr. Gyimóthy Tibor** tanszékvezető egyetemi docens megbízásának meghosszabbítására a Szoftverfejlesztési Tanszékre
- Javaslat **dr. Kuba Attila** tanszékvezető egyetemi tanár megbízásának meghosszabbítására a Képfeldolgozás és Számítógépes Grafika Tanszékre
- Javaslat **dr. Totik Vilmos** akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanár megbízásának meghosszabbítására a Halmazelméleti és Matematikai Logikai Tanszékre
Előterjesztő: *prof. dr. Csirik János* dékán

VIII. Javaslat kollégiumigazgatói megbízás meghosszabbítására

- Javaslat **Mikes István** kollégiumigazgató megbízásának meghosszabbítására az Öthalmi Diáklakásokba
Előterjesztő: *dr. Almási Tibor*, a Központi Kollégiumok Tanácsának elnöke

IX. Javaslat magántanári cím adományozására

Általános Orvostudományi Kar

- Javaslat **dr. Marosi György** osztályvezető főorvos (Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzat Kórháza) részére magántanári cím adományozására
Előterjesztő: *prof. dr. Benedek György* dékán

X. Javaslat címzetes főiskolai tanári cím adományozására

Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar

- Javaslat **dr. Sallai János** főmunkatárs (Rendőrtiszti Főiskola, Budapest) részére címzetes főiskolai tanári cím adományozására
Előterjesztő: *prof. dr. Galambos Gábor* főigazgató

XI. Javaslat címzetes egyetemi docensi cím adományozására

Általános Orvostudományi Kar

- Javaslat **dr. Kovács László** osztályvezető főorvos (Erzsébet Kórház, Hmvhely) részére címzetes egyetemi docensi cím adományozására
- Javaslat **dr. Náray György** osztályvezető főorvos (Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzat Kórháza) részére címzetes egyetemi docensi cím adományozására
- Javaslat **dr. Szűcs Péter** osztályvezető főorvos (Erzsébet Kórház, Hmvhely) részére címzetes egyetemi docensi cím adományozására
Előterjesztő: *prof. dr. Benedek György* dékán

XVII. évfolyam 5. szám**Bölcsészstudományi Kar**

- Javaslat **dr. Grynaeus Tamás** ny. főorvos (Szent János Kórház, Budapest) részére címzetes egyetemi docensi cím adományozására
Előterjesztő: *dr. Almási Tibor* dékán

XII. Javaslat Doctor Honoris Causa kitüntető cím adományozására**Általános Orvostudományi Kar**

- Javaslat Doctor Honoris Causa kitüntető cím adományozására **Arnold Schwartz** orvos professzor részére

Bölcsészstudományi Kar

- Javaslat Doctor Honoris Causa kitüntető cím adományozására **Kiefer Ferenc** nyelvész professzor részére

Természettudományi Kar

- Javaslat Doctor Honoris Causa kitüntető cím adományozására **Horst Bunke** informatikus professzor részére
— Javaslat Doctor Honoris Causa kitüntető cím adományozására **Beck Mihály** kémikus professzor részére
Előterjesztő: *prof. dr. Dékány Imre* rektorhelyettes

XIII. Javaslat a Habilitációs Bizottság belső tagjainak és póttagjainak, valamint külső tagjainak és póttagjainak személyére**2. Előterjesztés a Szegedi Tudományegyetem képzési programjának elfogadására**

Előterjesztő: *prof. dr. Pukánszky Béla* oktatási rektorhelyettes
dr. Homor Géza oktatási igazgató

3. Előterjesztés a Szegedi Tudományegyetem mesterképzési szak képzési és kimeneti követelményei elfogadására

- az általános orvos mesterképzési szak képzési és kimeneti követelményei (ÁOK)
— a fogorvos mesterképzési szak képzési és kimeneti követelményei (ÁOK)
— a gyógyszerész mesterképzési szak képzési és kimeneti követelményei (GYTK)
— a jogász mesterképzési szak képzési és kimeneti követelményei (ÁJTK)

(Az előterjesztés teljes anyaga az oktatási rektorhelyettes titkárságán megtekinthető.)

Előterjesztő: *prof. dr. Pukánszky Béla* oktatási rektorhelyettes
dr. Homor Géza oktatási igazgató

4. Javaslat mesterképzési szak képzési alapítására a természettudományi képzési területen

- alkalmazott matematikus mesterszak,
— biológus mesterszak,
— a fizikus mesterszak
— geográfus mesterszak
— környezettudomány mesterszak
— matematikus mesterszak
— vegyész mesterszak

- anyagtudományi mesterszak
- biztosítási és pénzügyi matematikus mesterszak
- csillagász mesterszak
- földtudományi mesterszak
- régió és városfejlesztés mesterszak
- táj- és környezetfejlesztő mesterszak

(Az előterjesztés teljes anyaga az oktatási rektorhelyettes titkárságán megtekinthető.)

Előterjesztő: *prof. dr. Pukánszky Béla* oktatási rektorhelyettes
prof. dr. Csillik János dékán

5. Előterjesztés a Szegedi Tudományegyetem alapképzési szak indítására

- a plasztikai ábrázolás alapképzési szak indítására (JGYTFK)
- képi ábrázolás alapképzési szak indítására (JGYTFK)
- a kézműves alapképzési szak indítására (JGYTFK)

(Az előterjesztés teljes anyaga az oktatási rektorhelyettes titkárságán megtekinthető.)

Előterjesztő: *prof. dr. Pukánszky Béla* oktatási rektorhelyettes
dr. Homor Géza oktatási igazgató

6. Előterjesztés a Szegedi Tudományegyetem felsőfokú szakképzési szak indítására

- a gazdálkodási menedzser asszisztens felsőfokú szakképzési szak indítására (JGYTFK)
- az informatikai statisztikus és gazdasági tervező felsőfokú szakképzési szak indítására (JGYTFK)
- az intézményi kommunikátor felsőfokú szakképzési szak indítására (JGYTFK)
- a titkárságvezető felsőfokú szakképzési szak indítására (JGYTFK)
- a külgazdasági üzletkötő felsőfokú szakképzési szak indítására (JGYTFK)
- a sportkommunikátor felsőfokú szakképzési szak indítására (JGYTFK)
- a képzési szakasszisztens felsőfokú szakképzési szak indítására (JGYTFK)
- a gazdasági idegen nyelvi levelező felsőfokú szakképzési szak indítására (JGYTFK)
- a farmakológus szakasszisztens felsőfokú szakképzési szak indítására (TTK)

(Az előterjesztés teljes anyaga az oktatási rektorhelyettes titkárságán megtekinthető.)

Előterjesztő: *prof. dr. Pukánszky Béla* oktatási rektorhelyettes
dr. Homor Géza oktatási igazgató

7. Javaslát a Zeneművészeti Főiskolai Kar által kedvezményezett szakindítási kérelmek benyújtására

- Előadóművészet alapszak: Klasszikus zongora szakirány
Klasszikus orgona szakirány
Klasszikus csembaló szakirány
Klasszikus hárfa szakirány
Klasszikus hárfa szakirány
Klasszikus hegedű szakirány
Klasszikus mélyhegedű szakirány
Klasszikus gordonka szakirány
Klasszikus gordon szakirány
Klasszikus furulya szakirány
Klasszikus fuvola szakirány
Klasszikus oboa szakirány

XVII. évfolyam 5. szám

Klasszikus klarinét szakirány
Klasszikus fagott szakirány
Klasszikus kürt szakirány
Klasszikus trombita szakirány
Klasszikus harsona szakirány
Klasszikus tuba szakirány
Klasszikus ütőhangszeres szakirány
Klasszikus ének szakirány

– Alkotóművész és muzikológia alapszak: Zeneelméleti szakirány
Zeneismereti szakirány

(Az előterjesztés teljes anyaga az oktatási rektorhelyettes titkárságán megtekinthető.)

Előterjesztő: *prof. dr. Pukánszky Béla* oktatási rektorhelyettes
dr. Kerek Ferenc főigazgató

8. Javaslat a Doktori Fokozatszerzés és a Doktori Képzés Szabályzatának módosítására

Előterjesztő: *prof. dr. Dékány Imre* tud. És nemzetközi kap. Rektorhelyettes
dr. Klukovits Lajos igazgató

9. Előterjesztés az Egészség-gazdasági Intézet létrehozására a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán

Előterjesztő: *prof. dr. Benedek György* dékán

10. Előterjesztés a Szegedi Tudományegyetem Universitas-Szeged Kht-ban történő üzletszerzéséről

Előterjesztő: *prof. dr. Badó Attila* hallgató és közkapcsolati rektorhelyettes

11. Előterjesztés a Szegedi Tudományegyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának elfogadására

Előterjesztő: *prof. dr. Pukánszky Béla* oktatási rektorhelyettes
dr. Homor Géza oktatási igazgató

12. Javaslat a kari kreditátviteli bizottságok ügyrendje és eljárási rendjének elfogadására

Előterjesztő: *prof. dr. Pukánszky Béla* oktatási rektorhelyettes
dr. Homor Géza oktatási igazgató

13. Javaslat az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat alapszabályának jóváhagyására

Előterjesztő: *dr. Telegdy Gergely* EHÖK elnök

14. Tájékoztató a Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Főiskolai Kar gazdálkodásáról

Előterjesztő: *dr. Tráser Ferenc* főigazgató
Udvardi Botond rektori biztos

15. Tájékoztató a Szegedi Tudományegyetem alapító okiratának módosításáról

Előterjesztő: *dr. Merényi Mária* főtitkár

16. Aktuális bejelentések

Előterjesztők: Szenátus tagjai
Rektori Kabinet tagjai

17. Kérdések, válaszok

Előterjesztők: Szenátus tagjai
Rektori Kabinet tagjai

A Szegedi Tudományegyetem Szenátusa 2006. május 22-i ülésén a következőkről döntött:

1. Személyi ügyek:

Egyetemi tanári kinevezés

Állam- és Jogtudományi Kar

— *dr. Blutman László* egyetemi docens, Nemzetközi Jogi és Európa Jogi Tanszék

— *dr. Hajdú József* egyetemi docens, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszék

Általános Orvostudományi Kar

— *dr. Benedek Györgyné dr. Janáky Márta* egyetemi docens, Szemészeti Klinika

— *dr. Sztriha László* tudományos tanácsadó, Gyermekgyógyászati Klinika és Gyermekegészségügyi Központ

— *dr. Varga Endre* egyetemi docens, Traumatológiai Klinika

— *dr. Vas Ádám* kutatási főtanácsadó (Richter Gedeon Rt.), I. sz. Belgyógyászati Klinika

Bölcsészettudományi Kar

— *dr. Gyenge Zoltán* egyetemi docens, Filozófia Tanszék

— *dr. Utasi Ágnes* egyetemi docens, Szociológia Tanszék

Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar

— *ifj. dr. László Ferenc* tudományos tanácsadó, Testnevelési és Sporttudományi Intézet

— *dr. Rácz Lajos* főiskolai tanár, Történettudományi Tanszék

Természettudományi Kar

— *dr. Hernádi Klára* egyetemi docens, Alkalmazott és Környezeti Kémiai Tanszék

— *Csákiné dr. Tombácz Etelka* egyetemi docens, Kolloidkémiai Tanszék

Főiskolai tanári kinevezés

Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar

— *dr. Cristea Hoczopán Anna* főiskolai docens, Román Nyelv és Irodalom Tanszék

— *dr. Csallner András Erik* főiskolai docens, Számítástechnika Tanszék

— *dr. Györke Zoltán* főiskolai docens, Orosz Nyelv és Irodalom Tanszék

— *Maruzsné dr. Sebó Katalin* főiskolai docens, Szlovák Nyelv és Irodalom Tanszék

— *Tőkéné dr. Molnár Gizella* főiskolai docens, Közművelődési Tanszék

— *Albertné dr. Herbszt Mária* főiskolai tanár (Eötvös József Főiskola, Baja), Tanítóképző Intézet

Vezetői megbízás meghosszabbítása

Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium

— *dr. Dobi János* igazgatói megbízásának meghosszabbítása

JGYTFK Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája

— *Bácsi János* igazgatói megbízásának meghosszabbítása

XVII. évfolyam 5. szám**2. Szakindítások**

Sportmenedzser alapképzési szak indítása a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Karán

Kiadói szerkesztő szakirányú továbbképzési szak indítása a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Karán

Csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó felsőfokú szakképzési program indítása a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Karán

Művészetközvetítés képzési területen vizuális kultúra képzési ágban kézműves alapszak (BA), környezetkultúra alapszak (BA), képi ábrázolás alapszak (BA), plasztikai ábrázolás alapszak (BA), elektronikus ábrázolás alapszak (BA); mozgóképkultúra képzési ágban mozgóképkultúra és médiaismeret alapszak (BA) létesítése a Szegedi Tudományegyetemen

Ének-zene alapképzési szak indítása Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Karán

Biztosítási és pénzügyi matematika mesterszak létesítése a Szegedi Tudományegyetemen

* * * * *

**Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar
Kari Tanácsi Értesítő**

Napirendi pontok

A Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának Tanácsa 2006. május 16-án megtartott ülésén az alábbi napirendi pontokat vitatták meg

1. Az SZTE ÁOK–Klinikai Központ 2005. évi költségvetési beszámolójának előterjesztése, megvitatása, elfogadása

2. Az SZTE ÁOK–Klinikai Központ 2006. évi költségvetésének előterjesztése (első olvasat), megvitatása

3. Tájékoztató az oktatási értekezleteken elhangzottakról

4. Az SZTE ÁOK IV. évfolyamának kreditalapú tanterve elfogadása

5. Előterjesztés az SZTE ÁOK Déli („B”) klinikai telephelye Szeged Biopolisz Egészségipari Park fejlesztési területként történő biztosításához

6. Javaslat Egészség-gazdaságtani Tanszék létrehozására az ÁOK-n

7. Javaslat címzetes egyetemi docensi cím adományozására

8. Egyebek, bejelentések

8.1. Javaslat az Érettségi-Felvételi Előkészítő Képzés 2006/2007 tanévi Szabályzatára

*Határozatok***43/2006. sz. Kari Tanács határozat**

A Kar Tanácsa túlnyomó többséggel, 2 tartózkodás mellett elfogadta az SZTE ÁOK–Klinikai Központ 2005. évi költségvetési beszámolóját.

44/2006.sz Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa túlnyomó szótöbbséggel, 3 tartózkodás mellett a 2006. évi költségvetési tervet elfogadja.

45/2006.sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa egyhangú igen szavazással elfogadja az oktatási értekezletekről szóló beszámolót.

46/2006.sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa egyhangú szavazással elfogadja az SZTE ÁOK IV. évfolyamának kreditalapú tantervét.

47/2006.sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa egyhangú szavazással a Kar Déli („B”) klinikai telephelyét Szeged Biopolisz Egészségipari Park fejlesztési területként biztosítja, a jövőben ezen telephelyen építészeti beruházás kizárólag ezen projekttel összhangban, támogató kari tanácsi határozat alapján valósulhat meg. A Kar Tanácsa megbízza a Centrumelnököt, hogy a tervezett Déli Tisza-híd nyomvonalától délre eső, az előzetes területfejlesztési koncepció szerint tervezetten Szeged Biopolisz Egészségipari Park fejlesztési terület vonatkozásában Szeged M.J.V. Önkormányzatánál kezdeményezze változtatási tilalom bejegyeztetését. Jelen határozat nem terjed ki megelőző kari tanácsi határozatokkal jóváhagyott és folyamatban lévő közbeszerzési eljárás alapján megkezdett beruházásokra.

48/2006.sz. Kari Tanács határozat

A Kar Tanácsa egyhangú szavazással támogatja az Egészségügyi-gazdaságtani Tanszék létrehozását az Egyetem Rektora és Tanácsa irányában történő felterjesztését, vezetői tisztségére pályázat meghirdetését.

49/2006. sz. Kari Tanács határozat

A Kari Tanács 28 igen, 3 nem szavazattal, túlnyomó szótöbbséggel javasolja dr. Nárai György osztályvezető főorvos (Szeged) számára címzetes egyetemi docensi cím adományozását és felhatalmazza a Kar Dékánját ennek megfelelő előterjesztés megtételére az Egyetem Rektorához.

50/2006. sz. Kari Tanács határozat

A Kari Tanács egyhangú szavazással hozzájárul az érettségi-felvételi előkészítő képzés 2006/2007 tanévre történő meghirdetésére a szabályzatban meghatározott tárgyakkal és díjtételekkel.

* * * * *

XVII. évfolyam 5. szám

**Beszámoló a Magyar Nőorvos Társaság XXVIII. Nagygyűléséről
2006. május 25–27. Szeged**

2006. 05. 25–27-én Szegeden rendezték meg a Magyar Nőorvos Társaság 1925 óta rendszeresen megtartott, immár 28. Nagygyűlését. A tudományos rendezvény fő célkitűzése az volt, hogy szakma művelői áttekintsék szakterületük legfontosabb kérdéseit, megismerjék a szülészeti és nőgyógyászati diagnosztika és terápia legújabb lehetőségeit, a kutató tudományos tevékenység legújabb eredményeit. A Társaság Elnöksége a Nagygyűlés szervezésével a Szegedi Tudományegyetem ÁOK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáját és annak tanszékvezetőjét, dr. Pál Attila egyetemi tanárt bízta meg

A Hangár Expo és Konferencia Központ több szempontból is kitűnő feltételeket biztosított a Nagygyűlés megrendezéséhez. A 3 napos rendezvényre több mint 500 nőgyógyász, a vendégekkel és hozzátartozókkal együtt összesen 700 résztvevő regisztráltatta magát. *dr. Pál Attila* egyetemi tanár, a kongresszus elnöke üdvözlő és megnyitó szavai után a nagygyűlés védnökei – *dr. Szabó István* professzor, az MNT elnöke; *dr. Gáti István* akadémikus, az MNT örökös tiszteletbeli elnöke; *dr. Benedek György* professzor, a Szegedi Tudományegyetem Orvostudományi Karának Dékánja, és *dr. Botka László*, Szeged város polgármestere – üdvözlötték a nagygyűlés résztvevőit. A Társaság főtitkára bejelentette, az MNT Elnöksége az javasolja, hogy a másnapi küldöttgyűlés „örökös tiszteletbeli elnök” címet adományozzon *dr. Szabó István* professzornak, a Társaság 8 év után most leköszönő elnökének. Ezt követően az MNT tiszteletbeli tagjává avatták *dr. Tihomir Vejnovičot*, a *Novi-Sadi Egyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika* professzorát, majd Semmelweis Emlékérmeket adományoztak *dr. Eged Jenő*, *dr. Paulin Ferenc* és *dr. Siklósi György* professzoroknak.

A magas színvonalú szakmai tudományos rendezvényen összesen 58 referátum és 92 bejelentett előadás hangzott el. A támogató cégek részére biztosított 10 szimpózium keretében további 22 előadást hallgathattunk meg. A résztvevő kollégák összesen 26 posztert mutattak be. Elismeréssel és köszönettel kell szólnunk arról, hogy a támogató cégek nemzetközi kongresszusokra emlékeztető színvonalú kiállítást produkáltak.

A rendezvény programjában kiemelt helyet foglalt el a Magyar Nőorvos Társaság Küldöttközgyűlése, a Társaság új elnökének, bizottságainak és a felálló új Elnökség tagjainak a megválasztása.

A Közgyűlés 2006. május 26-án, Szegeden, a Magyar Nőorvos Társaság XXVIII. Nagygyűlésén zajlott le. A Közgyűlés levezető elnökének Paulin Ferenc professzort kérték fel.

A leköszönő Elnökség nevében Szabó István professzor, az MNT elnöke értékelte az elmúlt 4 évet. Beszámolójában számos sikeres rendezvényről, nemzetközi kapcsolatról számolt be, az elmúlt 4 évet az MNT sikeres időszakának értékelte. A küldöttek a beszámolót egyhangúlag elfogadták.

A Közhasznú Társaság pénzügyi helyzetéről Berbik István pénztáros adott tájékoztatást.

A MNT hivatalos lapja, a Magyar Nőorvosok Lapjának főszerkesztője Doszpod József professzor elsősorban az elmúlt évet értékelte sikeresnek, hiszen a lap megújult, a hirdetésekbe befolyt összeg mind a lap, mind a Társaság költségeit fedezte. 51 új cikk jelent meg az elmúlt évben. A siker zálogaként értékelte Szabó István professzor aktív részvételét a lap szerkesztésében és pénzügyi helyzetének stabilizálásában.

A beszámolókat a küldöttek elfogadták, majd az Elnökség lemondott.

A jelölő bizottság részéről *Rákóczi István* professzor először az elnök személyére érkezett javaslatokról tájékoztatott, akik: *Pál Attila*, *Berkő Péter*, *Szabó István*, *Siklósi György*, *Rákóczi István*

voltak. Pál Attila professzor elfogadta a jelölést, Berkő Péter főorvos megköszönte a megtisztelő jelölést, de a Nőorvos Társaság egységének megteremtése érdekében, a kontinuitás szellemében a jelöltségről lemondott. Hasonlóan a többi jelölt sem vállalta a jelölést az elnöki tisztségre. Az elnököt titkos szavazással választották meg, majd a Jelölő Bizottság régióként beérkezett javaslatok alapján tett javaslatot az elnökség tagjainak személyére.

A titkos szavazás alapján négy esztendőre szóló megbízással a Magyar Nőorvos Társaság elnöke, dr. Pál Attila egyetemi tanár, a SZTE Tudományegyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikájának igazgatója lett.

A Magyar Nőorvos Társaság Elnökségébe Szegedről még *dr. Bártfai György* egyetemi tanár került megválasztásra, *dr. Molnár G. Béla* egyetemi docens pedig a felügyelő bizottság tagja lett.

A kitűnően rendezett nagygyűlés jól szolgálta a szakmai képzés, tanulás és szórakozás céljait. Lehetőséget kínált arra, hogy felmérjük, hol tartunk, miben maradtunk el a kor színvonalától, mit kell bepótolnunk, melyek a jövőbeni követendő fő feladataink.. Jó volt találkozni a hazai szülészeti-nőgyógyászat kiemelkedő személyiségeivel, régi és új barátokkal, tapasztalatokat cserélni. Ezekhez a beszélgetésekhez kiváló lehetőséget kínáltak a Nagygyűlés jól előkészített társasági programjai.

A Nagygyűlés helyszínén rendezett nyitófogadást a Molnár Dixieland fellépésével nagyszerű hangulat jellemezte. Május 26.-án este a Maty-éren, a világbajnoki kajak-kenu versenyek helyszínén tartott „gyno-fest” tette még emlékezetesebbé a rendezvényt.

A Nagygyűlés rendezői a mércét magasra tették, de azt – dicséretükre szólva és valamennyi résztvevő örömeire – meg is haladták. A kongresszus résztvevői elégedetten, három nap gazdag élményével távozhattak Szegedről.

* * * * *

⊞ SZOTE hírek ⊞ SZOTE hírek ⊞ SZOTE hírek ⊞

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Gyógyszerésztörténeti Szakosztálya – az utóbbi évtizedben kifejtett egészségtudomány-történeti munkássága alapján – *dr. Minker Emil professzor emeritusnak* ítélte az idei *Erdy József Emlékérm*et.

✘ ✘ ✘

dr. Pikó Bettina egyetemi docens (SZTE ÁOK Pszichiátriai Klinika Magatartástudományi Csoportja) 2006. június 26-án *Elige Vitam* kitüntetést kapott a Kábítószerellenes hét keretében a Szociális és Munkaügyi Minisztériumban a drogfogyasztás megelőzése terén végzett kutatómunkájáért.

✘ ✘ ✘

Június 15.-én adták át a Dél-alföldi Neurobiológiai Tudásközpont új épületét a szegedi orvosegyetemen. A Szegedi Egyetem, a Biológiai Központ, az Égis Gyógyszergyár, valamint több kis- és középvállalkozás összefogásából tavaly létrehozott Tudásközpont számára az orvoskar egykori karbantartó műhelyét alakították át. Az új épületben laboratóriumok, és számos nagy értékű műszer is helyet kapott. A tavaly megalakult Dél-alföldi Neurobiológiai Tudásközpont pályázaton négy év fölhasználási időre 1,7 milliárd forint kutatási támogatást nyert, mondta *prof. dr. Telegdy Gyula*

XVII. évfolyam 5. szám

akadémikus, a vállalkozás szakmai vezetője. A tudásközpontban mintegy 300 kutató és asszisztens dolgozik, több mint 30 munkacsoportban.

A tüdőrák okozta halálozásban Magyarország továbbra is világszerte a legveszélyesebb, hangzott el a Magyar Tüdőgyógyász Társaság június 8.–június 11. között tartott kongresszusán, Szegeden. A zéró tolerancia jegyében a tüdőgyógyászok azt szeretnék, ha a szórakozó-helyeken, munkahelyeken, a rendelőkben és a kórházakban is tilos lenne a dohányzás. Amíg az Európai Unióban az utóbbi években 32%-ról 27%-ra csökkent a dohányosok aránya, addig Magyarországon becslések szerint 35% körüli a nikotin függők aránya, a lakosságnak pedig mintegy 40%-a élete hosszabb-rövidebb szakaszában már dohányzott.

Életkor szerint lejjebb csúsztak azok a dohányzással összefüggő betegségek, amelyek korábban csak a 40 év feletti férfiakat jellemezték, jelentette ki *dr. Somfay Attila* tanszékvezető egyetemi docens, az SZTE tüdőgyógyászati tanszékének vezetője. Ugyan akkor egy amerikai fölmérést idézett, mely szerint, az USA-ban a 18–40 éves korosztályban 15 év leforgása alatt 150%-kal nőtt a dohányzás miatt krónikus hörghuruttal kezelték száma. A professzor szerint világszerte azt tapasztalják, hogy a fiatal generáció mind több tagja egyre korábban gyújt rá, s válik szenvedélybeteggé. Somfay Attila ezért részben a dohánygyárak célzott reklám-kampányait és az oktatási rendszer liberalizációját teszi felelőssé.

* * * * *

A marosvásárhelyi magyar nyelvű orvos- és gyógyszerészképzés 60 éve
(*Elhangzott a SZAB Orvostörténeti Munkabizottságában.*
Közreadja Minker Emil emeritus professzor.)

Az idei február 11.-én múlt 60 éve annak, hogy megkezdődtek az előadások és gyakorlatok a Marosvásárhelyi Orvosi Fakultáson; ebből az alkalomból szeretnék megemlékezni egyetemünk életének alakulásáról. Röviden igyekszem áttekinteni a marosvásárhelyi orvos- és gyógyszerészképzés előzményeit és kezdeteit, fejlődésének szakaszait, valamint meghatározó személyiségeinek oktatói és tudományos törekvéseit, mindvégig a magyarnyelvű képzés sorsát követve figyelemmel.

1. A kezdetekről szólva, mindenek előtt megállapíthatjuk, hogy a marosvásárhelyi orvosképzés szerves folytatását jelentette az erdélyi orvosi felsőoktatás korábbi szakaszainak. Ezért *előzményei* régebbi korokba, jelesül a XVIII. századba nyúlnak vissza. Azért nem előbbre, mert a XVI–XVII században sem a kolozsvári Báthory egyetemen, sem Bethlen Gábor gyulafehérvári Collegium Academicumában nem tanítottak medicinát. Az akkori fiatalok peregrinusként különböző európai egyetemeket látogattak, onnan hozták haza a tudást. 1775-ben, Mária Terézia rendeletére létesült orvosi tanszék Kolozsváron, s ebből fejlődött ki néhány évtized alatt az önálló Orvos-Sebészeti Tanintézet. Az erdélyi orvosképzés 1872-ben nyert egyetemi rangot, az akkori Magyarország második egyetemévé alakított Kolozsvári m. kir. Tudományegyetemen, amely 1881-ben felvette alapítójá Ferencz József nevét.

Ismeretes, hogy 1919 májusában a román kormányzótanács átvette az egyetemet és az év őszén megalakult Kolozsvárt az I. Ferdinánd király nevét viselő román tannyelvű egyetem. A Ferencz József Tudományegyetem 1920-tól Szegeden folytatta tevékenységét, azonban 1940-ben, a második bécsi döntés nyomán visszatért Kolozsvárra, a román egyetem pedig Dél-Erdélybe települt át, orvoskara Nagyszebenben működött.

1944 őszen, az erdélyi magyar társadalom igényére és sorsában osztozva az egyetem, élén Miskolczy Dezső rektorral, Buza László jogászprofesszor prorektorral és Haynal Imre orvoscari dékánnal megtagadta a kiűritési utasítás végrehajtását, s helyén maradt Kolozsvárt. Az egyetem munkáját a megszálló haderő jóváhagyásával és támogatásával megszakítás nélkül folytatta, októberben elhagyva elnevezéséből a „királyi” jelzöt és Ferencz József nevét. 1945 tavaszán, hosszas tárgyalások után Románia népi demokratikus kormányzata úgy döntött, hogy a Ferdinánd-király Tudományegyetem Kolozsvárra történő visszatéréseivel párhuzamosan megalapítja a Kolozsvári Magyar Tannyelvű Állami Tudományegyetemet. Ezt 1945 június 1.-i hatállyal a - királyi aláírást viselő – 407 sz. törvényrendelet szentesítette. Őszre megtörténtek a tanári és vezetői kinevezések, decemberben pedig az új egyetem felvehette a Bolyai Tudományegyetem nevet.

2. Az *orvostudományi kar* munkájához Kolozsvárt nem talált megfelelő épületeket, miután a klinikai telepre nem fogadták be a kar oktatóit és hallgatóit. Ebben a helyzetben született július 6.-án az a döntés, hogy a Bolyai Egyetem orvoscara Marosvásárhelyre települjön át, ahol az üresen álló hadapród iskola és melléképületei, valamint a kórházi és szanatóriumi épületek alkalmasnak mutatkoztak az elhelyezésére. 1945 augusztus elején kormányrendelet jelent meg az épületek átadásáról, majd szorgos szervező munka eredményeként átköltöztek a klinikák, az elméleti intézetek és az adminisztratív egységek; október 4.-én megnyílt a dékáni hivatal, novemberben lezajlott az első felvételi vizsga, majd 1946 február elején megkezdődött az oktatás.

A kar 19 tanszékére és a hozzájuk csatolt további 6 előadási szaktárgy élére 7 román állampolgárságú professzor és 6 előadótanár (docens) nyert kinevezést, név szerint: Csögör Lajos fogorvos, egyben az egyetem rektora, id. Feszt György röntgenológus, egyben orvoscari dékán, Stern Vilmos farmakológus, Gündisch Mihály szövettanász, Felszeghy Ödön fizikus, Kelemen László infektológus, Lőrincz Ernő András szülész-nőgyógyász, Pápai Zoltán sebész, Várady Gábor tüdőgyógyász, ifj. Veress Ferenc bőrgyógyász, Săbădeanu Vasile szemész, Andreescu Coriolan fül-orr-gégész, Czákó József ortopéd (utóbbi kettő csak rövid időre). Közülük kilencen már dolgoztak azelőtt a Ferencz József Tudományegyetemen. A Ferenc József Tudományegyetem tantestületéből szerződéssel átvett magyar állampolgárságú professzorok közül 9 tartozott az orvoskarhoz: Ludány György élettanász, Obál Ferenc kórélettanász, Haranghy László kórbonctanász és biológus, Láng István belgyógyász, Klimkó Dezső sebész, Miskolczy Dezső ideg-elmegyógyász, Környey István idegsebész, Mórítz Dénes gyermekgyógyász, Beöthy Konrád törvényszéki orvostanász; továbbá Vendég Vince fül-orr-gégész és Györy György szülész docensek. Egyesek korai hazatérése miatt, egy időre még Marosvásárhelyre jött Krompecher István anatómus, Putnoky Gyula mikrobiológus-közegészségtanász, Mosonyi János biokémikus, Csete Emil sebész professzor.

A kar tanszemélyzete és segédszemélyzete, adminisztratív és műszaki alkalmazottai nagyon kevés kivétellel mind Kolozsvárról költöztek át es nehéz körülmények közt éltek a háborús rombolások nyomait akkor még magán viselő városban.

Az alapító nemzedék nagy múltú, neves szakembereket és felfele ívelő pályájú fiatalokat fogott egybe. Áldozatos munkájuk részleteire nem térhetek ki, csak a vezető funkciókat betöltő képviselőikről fogok megemlékezni. Csögör Lajos rektor széles látókörű és tisztán látó, higgadt, gyakorlatias szervező volt; csaknem 6 évig szenvedett – teljes rehabilitálásáig – egy koncepció politikai per elítélteként. Id. Feszt György , a humánus gondolkodású, ifjúságszerető dékán, nagy körültekintéssel intézte a Kar sokféle problémáját. Fiatalabb, tetterős prodékán állott mellette ifj. Veress Ferenc személyében. Miskolczy Dezső, európai hírű neuropszichiáter, bölcs és igaz ember, kezdetben az összes klinikák igazgatói tisztségét is ellátta, majd 1956-tól a Román Akadémia helyi Kutatóállomását hívta életre és vezette. A rendkívül agilis Haranghy László a tudományos üléseket szervezte. Putnoky Gyula amellelt, hogy mintaszerű tanszékvezető volt, megszervezte és irányította a Közegészségügyi Intézet marosvásárhelyi fiókját. *Obál Ferenc sokoldalú oktató és kutatómunkája mellett nehéz időkben állott a Diákvédő Hivatal élén.*

XVII. évfolyam 5. szám

3. Az eltelt 6 évtized története, az egyetem szervezési kerete és működési feltételei szerint, *négy szakaszra* tagolódik. Az első időszakban egyetemünk a Kolozsvári Bolyai Tudományegyetem kihelyezett fakultása volt. A másodikban 1948 ősztől, mint önálló magyar tannyelvű felsőoktatási intézmény működött. A harmadikban, 1962-től vált kétnyelvűvé az oktatás, a magyarnyelvű képzés egyre erősebb háttérbe szorulásával. A negyedik - jelenlegi - időszak az 1989 december 22-én bekövetkezett politikai fordulattól számítódik.

3.1. Az 1945–1948 közötti négy év igazi *hőskor*, küzdelmes időszak volt. Az intézmény jogi alapja és működésének személyi feltételei adottak voltak, de a fennmaradás pénzügyi háttérének és az anyagi ellátásnak a biztosítása nagy nehézségekkel járt. Leküzdésükhöz hathatós támogatást nyújtott a marosvásárhelyi Egyetem Barátok Egyesülete, dr. Fekete Andor ügyvéd, Korparich Ede Hangya-szövetkezeti elnök, Veres Károly cukorgyári igazgató vezetésével. Ez volt egyik első jele annak, hogy a város befogadta az egyetemet és átérzi, hogy az rangot ad neki.

Az első tanévben a 6 évfolyamon hallgatók száma 640 körül volt, majd hamarosan 800 fölé emelkedett. A tantestület és a segédszemélyzet odaadó munkájának köszönhetően sikerült a kezdeti nehézségek ellenére biztosítani az oktatás, a betegellátás, sőt a tudományos kutatás kellő színvonalát. A tudományos élet kezdetét jelezte az 1946 február 14.-én megtartott első szakülés, a kari vezetőség és az Erdélyi Múzeum Egyesület Orvosi Szakosztálya közös rendezésében. *Itt emlékeztetek arra, hogy ennek az 1859-ben alapított tudós társaságnak a működését – más társadalmi egyesületekével együtt – a pártállam 1950-ben betiltotta és csak 1990-ben indulhatott újra. A tanszemélyzet tudományos dolgozatai 1945–1948 között még az EME Orvosi Értesítő kötetekben jelentek meg.*

A politikai vezetés, a román tudományos és társadalmi élet képviselői közül – a későbbi években is – egyetemünk támogatói voltak Petru Groza kormányfő, Bagdazar, Mírza, Moga egészségügy miniszterek, Parhon, Milcu, Nițulescu, Kreindler, Cajal akadémikusok, Voitec, Bălan, Malița oktatásügyi miniszterek. Ezzel szemben a '60-as évek elején Alexandru Moghioroș, a párt Politbürojának tagja kijelentette, hogy az önálló magyar egyetem alapítása politikai hiba, a magyar reakciónak tett engedmény volt.

3.2. *A szovjet mintát követő tanügyi reform 1948 ősztől leválasztotta az orvoskarokat a tudományegyetemekről és önálló felsőoktatási intézetekké alakította át. Így jött létre a továbbra is magyar tannyelvű Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet, öt karral. Közülük mindvégig megmaradt a több átszervezésen átesett általános orvosi kar. Ebbe olvadt be fokozatosan a gyermekorvosi kar. Kérészerű volt az 1951-ben országszerte megszüntetett közegészségügyi kar. Máiig is megmaradt a fogorvosi kar, melynek azonban 1951-től 1960-ig szünetelt a tevékenysége, majd egy ideig az orvosi kar szekciójaként működött. Az akkor újonnan szervezett gyógyszerészeti kar az 1988–89-es évektől eltekintve mindmáig létezik.*

A további másfél évtized a megszilárdulás és gyarapodás korát jelentette. Befejeződött több egyetemi és klinikai épület átalakítása, de csak később, 1983-ban létesült egy új 1200 ágyas klinikai tömb. Diákétkezdő és bentlakások épültek. Fellendült a művelődési élet, az egyetemi ifjúság és alkalmazottak művészeti együttesei (zenekar, színjátszók, képzőművész, néptánc-csoport stb.) megérdemelt hírnevet szereztek. Rendszeressé vált az előadási jegyzetek kiadása, 50 év alatt 160-nál több cikk jelent meg, egyesek több kötetben, vagy több kiadásban. Egy sajátos műfaj alakult ki: a tankönyv pótló jegyzet. 1955-ben megrendezték az intézet első tudományos ülészetét és megindult folyóirata, az Orvosi Szemle – Revista Medicală, külön magyar és külön román nyelvű tükkörfordításban. Az '50-es évektől a tanszemélyzet egyre szervezettebben kapcsolódott be az ország tudományos életébe és az egészségügyi ellátásba. Az eredmények elismerését jelezte, hogy Marosvásárhelyen is megindult a posztgraduális képzés, és ennek keretében 1958-tól 7, majd 13 professzor kapott doktorátusvezetési jogot (ma 30-nál többen vannak).

Fokozatosan növekedett a diáklétszám, nőtt a diszciplínák száma és ennek megfelelően a tanszemélyzet (pl. 1961-ben 244 főre rúgott). 1947 és 1953 között a magyar állampolgárságú professzorok többsége hazatért az anyaországba, csak Miskolczi akadémikus maradt 1964-ig. Vendégprofesszor pedig haláláig (1974-ig) Marosvásárhelyen. A távozókat felváltó utódok jelentős többsége korábbi tanítványaik és munkatársaik voltak, akik igyekeztek továbbfejleszteni a rájuk bízott diszciplínák munkáját. Így ezekben az években számos erdélyi magyar szakember nyert diszciplínavezetői, illetve előadó-tanári kinevezést.

3.3. 1962-ben párthatározat alapján vezette be a minisztérium a kétnyelvű oktatást. Abban az értelemben, hogy az előadások románul és magyarul folynak, de a gyakorlatok kizárólag románul, néhány diszciplínán pedig csak román lett az előadási nyelv. Az, hogy nem alakult külön román és magyar tannyelvű tagozat elősegítette a magyar oktatás fokozatos elsorvasztását a következő negyedszázad alatt. A magyar hallgatók létszáma kezdetben messze meghaladta a román diákokét, majd az arány kiegyenlítődött és a 80-as évek közepén megindult a magyar diákság felvételének rohamos csökkenése, noha a hallgatóság összlétszáma emelkedett. A változásokat jól érzékeltető adat, hogy a magyar hallgatók számaránya 1965/66-ban még 91% volt, 1984/85-ben már csak 50%, 1988/89-ben pedig 29%-ra esett le. Az 1989–90-es tanévre felvett hallgatóknak mindössze 11,8%-a volt magyar. Hasonló tendencia érvényesült a tanszemélyzet alakulásában is: az 1962-beli 95%-ról 1966/67-ben 73%-ra, 1984/85-ben 51%-ra, 1989/90-ben 34%-ra csökkent a magyar oktatók aránya. Ugyanilyen irányú változások következtek be az adminisztratív, műszaki és könyvtári személyzet összetételében is. Az épületekből eltűntek a magyarnyelvű felíratok, románnyelvűvé váltak a tudományos ülések és az adminisztráció. Az intézet folyóirata 1975-től csak Revista medicală címmel jelent meg, és igen kevés magyarul írt cikket tartalmazott.

A tanszemélyzet utánpótlását akadályozta, hogy a Ceaușescu-éra utolsó 15 évében rendszeresen elmaradtak az esedékes kinevezések és előléptetések. Az általános visszafejlődést jelezte az is, hogy 1986-tól nem hirdettek meg felvételt a gyógyszerészeti karra.

A nyomasztó politikai és gazdasági viszonyok miatt a '70–'80-as években számosan választották megoldásként az ország elhagyását, s ez a folyamat is elsősorban a magyarnyelvű oktatást apasztotta. Egy forrás szerint, az 1989-ig külföldre távozott egyetemiek közül 55 személy volt magyar, 10 román és 2 német. A hírhedt homogenizálási politika szellemében ezekben az években felerősödött az egyetem végzettjeinek szülőföldjüktől távoli vidékekre, a Kárpátokon túli megyékbe való kihelyezése, ami szintén erősítette az eltávozási szándékot.

3.4. Az 1989 december 22-i politikai fordulat kedvező változásokat hozott az egyetem életében, habár az eltelt 15 év alatt csaknem nem töltötték be teljesen az első hetekben táplált reményeket. Tény, hogy az orvosi és fogorvosi fakultás mellett újra beindult a gyógyszerészeti kar, megszüntették a szovjet mintájú „Intézet” elnevezést és a városágnak megfelelően az Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem lett intézményünk hivatalos neve. Demokratikusan választott egyetemi szenátus és kari tanácsok alakultak, román többséggel. Megindult az oktatók korábban befagyasztott előléptetése, lehetőség nyílt külföldi kollaborációkra és posztgraduális képzésre. Újra lettek magyar nyelvű előadások minden tanszéken, a törvényszéki orvostan és a társadalom-orvostan kivételével. Korrektté és objektívebbé vált a felvételi vizsga rendszere, ezzel folyamatosan növekedett a bejutó magyar hallgatók száma és részaránya. A legutóbbi tanévben egyetemünk közel 2300 hallgatójának mintegy 43%-át teszik ki a magyar diákok. A Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség elismerésre méltó szerepet vállalt a közösségi élet alakításában, a diploma-dolgozatosok anyaországi részképzésének szervezésében és különösen az immár tizenharmadik alkalommal megrendezett Tudományos Diákköri Konferencia sikerében. Folyóiratunk címlapja újra kétnyelvű: Revista de Medicină și Farmacie – Orvosi és Gyógyszerészeti Szemle. A magyarnyelvű tudományos élet fórumait az 1990-ben újraindult Erdélyi Múzeum Egyesület rendezvényei képezik.

XVII. évfolyam 5. szám

A kétségtelen eredmények ellenére azonban még nem sikerült gyökeresen orvosolni a magyarnyelvű oktatásnak a Ceaușescu-diktatúra évei alatt elszenvedett veszteségeit és sérelmeit. A '90-es évek elején a magyar oktatók száma, ellentétben a román kollégákkal, tovább csökkent; arányuk a tanszemélyzetben 25% alá esett. Ebben egyaránt szerepet játszott az idősök nyugdíjazása, az elvándorlás, az előnytelen versenyhelyzet, a gyenge retribúció. E miatt néhány diszciplínán a tanszék nyugalmazott tanára, egy-egy külső óraadó, vagy magyarul is beszélő román kolléga tartotta, és részben tartja még a magyar nyelvű előadásokat. Az 1995-ben elfogadott Egyetemi Charta nem mondta ki oktatásunk kétnyelvűségét, sőt előírta, hogy a fogászati, a gyógyszerészeti és az orvosasszisztensi technikai képzés csak románul folyék.

Ebben a helyzetben örvendetes előrelépést jelentett az egyetemi vezetőségnek az utóbbi 3–4 évben hozott több döntése. Az új Charta elismeri a kétnyelvű oktatást, mind az egyetemi karokon, mind az újonnan szervezett bábaképző főiskolai karon. Az előadói állások meghirdetésekor feltüntetik ha a magyar nyelvű oktatásra vonatkozik a pályázat. Bár a tanársegédi és gyakornoki helyekre nézve ez nem érvényes, mégis újabban több fiatalnak sikerült bejutni. Így a legutóbbi tanévben a 397 fős tanszemélyzetnek 30,6%-a volt magyar. De még mindig vannak diszciplínák, amelyeken elégtelen a magyar oktatók száma (szövettan, epidemiológia, bőrgyógyászat, sebészet, aneszteziológia, tüdőgyógyászat, infektológia, stb.). Jelenleg a felvételi helyek közül, az előző 5 év átlagának megfelelően, 45 körüli százalék biztosított a magyar oktatás számára. A nagyobb diáklétszámnak megfelelően az orvosi kar minden évfolyamán egyformán két-két széria hallgatja a román és magyar nyelvű előadásokat. Szenátusi határozat szerint posztgraduális továbbképzési együttműködés van kiépülőben budapesti szakintézetekkel. Úgy tűnik tehát, hogy van remény megoldani végre közös dolgainkat a méltányosság és kölcsönös megbecsülés szellemében, az oktatási törvény adta lehetőségek között, ami megengedi magyar nyelvű karok létezését az egyetemeken.

4. A következőkben a teljesség igénye nélkül szeretnék említést tenni az egyes tanszékek iskolát teremtő vezetőiről és a későbbiekben is magyarul előadó három nemzedék idősebbjeiről, rövid utalással tudományos kutatói munkásságukra.

A preklinikai diszciplínák morfológiai ágai közül az **anatómiai tanszék** vezetői időrendben Környey István és Szenpétery József, Krompecher István, majd négy évtizeden át Maros Tibor voltak. Krompecher vezette be az oknyomozó embriológiai kutatást, Maros, és tanítványa, Seres-Sturm munkássága elsősorban a májregeneráció, a májszerkezet és az idegrendszer kapcsolatának vizsgálatára irányult. Szentpétery József és Lázár László főleg az ép és kóros idegszövetant művelték; emellett előbbi fogorvosi kórszövetant laboratóriumot állított be, az utóbbi fejlődéstani vizsgálatokat is végzett. A **szövettanon** az alapító Gündisch Mihály professzor, majd utódja, Kemény György és munkatársaik az enzimhisztokémiai módszerek bevezetését karolták fel. Almási Zsuzsa az elektronmikroszkópos vizsgálatokat állította be. Az önálló **orvosbiológiai** tanszék alapító Székely Károly professzor kísérletes embriológiai és citogenetikai kutatásokat kezdeményezett. A **kórbonctanon** Haranghy László teremtett iskolát. Munkáját utódja, Gyergyay Ferenc teljesítette ki, elsősorban a kísérletes daganatkutatás, a hepato- és neuropatológia terén. Tanítványa, a mai tanszékvezető Jung János, többek közt immunhisztopatológiai módszereket vezetett be. A **törvényszéki orvostant** Beöthy Konrád után Ander Zoltán szervezte meg és irányította szakavatottan, évtizedeken át.

A funkcionális diszciplínák közül az **élettan** alapjait Ludány György, a bélboholy-mozgás neves kutatója vetette meg, majd Obál Ferenc és hosszabb időn át Szabó István vezette. Ő a szív-érrendszer, a nyirokkeringés, a hemolitikus sokk vizsgálatával és alkalmazott immunbiológiai kutatásaival tűnt ki. Az utóbbi területet Módy Jenő főként a molekuláris patológia irányában mélyítette el. László József elektrofiziológiai és neurokibernetikai témákat kutatott, beindította az orvosi elektronika és biokibernetika diszciplínát. Obál Ferenc iskolaalapító 8 éven át állt a **kórélettani** diszciplína élén, s itt léteinek utolsó 4 évében a **farmakológia** munkaegüttesét is ő vezette. Kezdetben a baktérium

toxinok hatását tanulmányozta a szénhidrát anyagcsere foszforilációs folyamataira, utóbb feltételes reflex módszerrel kezdte vizsgálni a magasabb idegműködés kiigazító szerepét a testhőmérséklet és az anyagcsere szabályozásában. Ezt a témát, a neurofarmakológia egyéb vonatkozásai mellett gyógyszer-tani utóda, Feszt György folytatta, míg a kórélettani utódjának Mózes Magdának érdeklődése az elektrolit háztartás kérdései felé fordult. A biokémiai tanszéken Kovács Endre és Bukaresti László professzorok elektroforézises és polarográfiás fehérjekutatási módszereket dolgoztak ki és alkalmaztak különböző kórfolyamatokban. A fizikusok közül Balogh László, Szabó Endre különféle radioaktivitási méréseket végeztek, főleg a székelyföldi borvízforrások és mofetták területén.

A mikrobiológiai tanszék Putnoky Gyula mesteri vezetése alatt bakteriológiai, vírustani, parazitológiai és mikológiai kutatások központjává vált. Utódai közül kimagasló eredményeket mutatott fel: László János, a hepatitis-vírus vizsgálatában, Péter Mihály a bakteriológia és mikológia fejlesztésében, Fazakas Béla a parazitológia terén. A közegészségtani tanszék diszciplínáin az alapító Putnoky Gyula és Horváth Miklós utódai közül: Bedő Károly és Steinmetz József a táplálkozás –, település- és környezet-egészségtan területén, Dienes Sándor a munkaorvostan terén, Boér László az epidemiológiában bontakoztattak ki széleskörű kutatómunkát, míg Kolumbán Mózes és Farkas Imre János az egészségügyi szervezés vonalán tűntek ki. A kezdetben Metz István vezette *orvostörténeti* tanszék hírnevét Spielmann József munkássága vívta ki.

A klinikusok sorában a *belgyógyászati* vezetők, elsősorban: Láng István, Dóczy Pál, Horváth Endre, Málnási Géza, Olosz Egon – Haynal Imre munkatársai vagy közvetlen tanítványai voltak. Klinikáikon szerteágazó szív- és érrendszeri, hematológiai, gasztro-enterológiai kutatásokat kezdeményeztek. Brassai Zoltán az angiológiai vizsgálatokat és terápiát emelte magas szintre. A fertőző betegségek klinikáján az alapító Kelemen László főleg a kórképek funkcionális patológiájával, míg Kasza László hepatitis-kutatással és antibiotikum-rezisztencia vizsgálatokkal foglalkozott. A belgyógyászatból kivált *balneo-fizioterápiás* klinikán különösen Rákosfalvy Zoltán kezdeményezett reumatológiai kutatásokat. A szintén önállóvá vált *endokrinológiai* klinika munkáját kezdetben Bartel György irányította, ma Kun Imre Zoltán vezeti. Érdeklődésük előterében a pajzsmirigy és a hipofízis-gonád tengely zavarai állottak. A *radiológiai* klinika diagnosztikai és terápiás tevékenységét id. Feszt György indította útnak, majd korai halála után Krepsz Iván vezette. Neves tanítványuk volt Lax Imre, aki később Izraelben lett professzor. A klinika kutatásai főleg a sugárkezelés kérdéseit érintették. A tüdőgyógyászati klinika vezetői – Grépály András, Barbu Zeno – behatóan foglalkoztak a TBC ellenes kemoterápia problémájával.

A sebészeti klinika élén előbb Klimkó Dezső, majd kilenc éven át az Erdély-szerte híres Mátyás Mátyás állott, akit Pápai Zoltán követett. Kiváló munkatársaik voltak: Péterffy Pál, Csízér Zoltán, Kelemen Attila, Naftali Zoltán előadótanárok, akiknek a nevéhez fűződik a gyermeksebészet, mellkas sebészet és daganat sebészet irányú specializálódás. 1948-ban vált ki a sebészetből az urológiai klinika Kótay Pál szakavatott vezetése alatt; ugyanakkor önállósult az *ortopédiai-traumatológiai* klinika, élén Száva Jánossal. Ő tanítványával, Ciugudeanu Cornellal együtt Európa-szerte ismertté vált csontpótlási műtéteket dolgozott ki. Mai utódjuk, Nagy Örs különösen az ízületi protézisek terén tűnik ki.

Az *ideg- és elmeorvászati* klinika vezetése kezdetben a tekintélyes Miskolczy Dezső kezében összpontosult, aki munkatársaival a vírus-encephalitisek és az allergiás encephalomyelitisek patológiájának kérdéseit kutatta. Az 1948-ban Csiky Kálmán vezetésével különvált pszichiátrián többek közt a elektro-sokk, majd a pszichofarmakonok hatásait vizsgálták. A kezdettől fogva önálló idegsebészeti klinika Környey István, majd tanítványai Andrásosfy Tibor és Máthé Ákos vezetése alatt szerzett hírnevet.

XVII. évfolyam 5. szám

A gyermekklinikán Mórítz Dénes, Puskás György, Szentkirályi István voltak az iskolaalapítók. Jelentős kutatásokat vezettek a csecsemőkori disztrófia, a gyermekkori reuma és diabetes tárgykörében. Tanítványaik közül Pap Zoltán a bélműködési zavarokat kutatta, Csidey József a gyermek szívgyógyászatot művelte. A szülészeti és nőgyógyászati klinika élén álló Lőrincz Ernő András és Györy György műtéti, endokrinológiai, onkológiai tárgyú kutatásokat kezdeményeztek, amelyeket a későbbi professzorok, Borbáth Andor és Boga Kálmán fejlesztettek tovább.

A szemészetben Săbădeanu Vasile alapított iskolát, amit tanítványa és utóda Fodor Ferenc vitt tovább. A fül-orr-gége klinikát évtizedeken át Vendég Vince vezette, aki emellett az emberi és növényi megbetegedést egyaránt okozó varicella-zoster vírusokkal alapkutatót is végzett. A klinikán kiváló utódjának bizonyult Mühlfay László. A bőrgyógyászati klinika színvonalát ifj. Veress Ferenc, majd Ujváry Imre vezetése alapozta meg.

A fogorvosi kar klinikáin Csögör Lajos és Guzner Miklós teremtettek iskolát; az előbbi nevéhez fűződik az ivóvíz- fluorozás bevezetése, az utóbbi főleg a protetika terén tevékenykedett. Klein Dezső a szájszészettel indította be. Munkáik mai folytatói az odontológus Bocskay István és a fiatalabb szájszész Kovács Dezső professzorok.

Az 1948-ban gyógyszerészeti kart alapító tanárok közül a galenikai tanszéket előbb Hankó Zoltán vezette, őt Ádám Lajos, majd Papp József követte ezen a poszton. Mindannyian számos technológiai újítást kezdeményeztek. A farmakognóziái tanszék munkáját a neves fitokémikus Kopp Elemér alapozta meg, majd a számos utódot kiképző Rácz Gábor fejlesztette tovább a gyógynövénykutatást, amit Csedő Károly főleg a fitoterápia irányában folytatott. Rácz-Kotilla Erzsébet a gyógynövénykivonatok hatástani vizsgálatában jeleskedett. A gyógyszerészeti kémia tanszék alapítója Mártonffy László volt, utódai közül Gyéresi Árpád emelkedik ki. A gyógyszerész-biokémiai és szerves kémiai diszciplínák tevékenységét az Eperjessy Anna – Kiss Árpád házaspár indította be; ők főleg a lipoprotein- kutatást kezdeményezték. Az analitikai kémia Sóos Pál vezetése alatt, a fizikai kémia főleg Tökés Béla irányításával ért el jelentős színvonalat.

Hatvan év tudományos munkáinak eredményeit természetesen lehetetlen részletesen bemutatni. Általánosságban megállapíthatjuk, hogy a kutatást korlátozó körülmények - mint a felszerelés hiányosságai, vagy az egykori ideológiai irányítás – ellenére kialakultak Marosvásárhelyen tudományos iskolák. Ezt előmozdította az érdeklődő hallgatók bevonása a kutatómunkába. Mindezt a tevékenységet tükrözik a szakfolyóiratbeli és monografikus publikációk; de ezek számbavételére most nem térhetünk ki.

Egyetemünk jelenlegi feladata tisztesen helytállani a XXI. század tudományos-technikai és társadalmi kihívásai közepe, s ennek megfelelően emelni mind a kutatás, mind az oktatás színvonalát. Ugyanakkor, a magyar nyelvű oktatás megtartása és fejlesztése, önazonosságunk megőrzése mellett, egyrészt az ismeretek hatékony elsajátítása érdekében szükséges, másrészt a betegekkel anyanyelven történő kommunikálás alapját is biztosítja. E képzés létjogosultságát és hasznosságát igazolja az eltelt hat évtized tapasztalata, ami a demográfiai és méltányossági érvek mellett munkánk szükségességét tanúsítja.

Irodalom

1. Barabás B., Péter M., Péter H. Mária (szerk.) – *A marosvásárhelyi magyar nyelvű orvos- és gyógyszerészképzés 50 éve. Adatok, emlékezések.* Kiadja a Teleki László Alapítvány, Budapest, é.n.
2. Brassai Z. – *A magyar nyelvű orvostudomány gondjai.* Korunk, 1990, I/9: 1193–1197.
3. Csajkás B. – *A kolozsvári Tudományegyetem orvostudományi karának megalakulása.* EME Orv. Értesítő, 1945, 60: 311–327.
4. Feszt Gy. és Feszt T. – *Az 50 éves marosvásárhelyi orvostudomány és az Erdélyi Múzeum-Egyesület.* Orvostudományi Értesítő, 1995, 68: 11–18.
5. Gaál Gy.: *Egyetem a Farkas utcában.* Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság, Kolozsvár, 2001, 10–135 old.
6. Jung J. és Egyed Zs. I. (szerk.) – *Viharban. Száz éve született Miskolczi Dezső. Tanulmányok a marosvásárhelyi felsőfokú oktatás múltjáról és jelenéről.*, Procardia kiadó, Marosvásárhely, 1994, 72–88 old.
7. Minker E. – *Szeged egyetemének elődjai.* A Szegedi Tudományegyetem kiadványa, 2003, 55–58 old.
8. Obál F. – *Erdély és az orvostudomány szolgálatában.* Status Kiadó, Csíkszereda, 2003.
9. Péter M. – *A marosvásárhelyi orvos – és gyógyszerészképzés előzményei, 60 éves működésének főbb eseményei és jelen gondjai.* Debreceni Szemle, 2006, 14 (1): 104–117.
10. Puskás Gy. – *Orvostudományunk: múlt, jelen, jövő.* Orvostudományi Értesítő, 1993, 66: 3–7.
11. Szöllősi Á. – *Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyászati Egyetem 1945–1995.* Mentor Kiadó, Marosvásárhely, 1995.
12. XXX- *Erdély magyar egyeteme 1944–1949. I. kötet. Csörgör Lajos emlékirata. Dokumentumok 1944–1945.* (Szerk. Lázok János és Vincze Gábor), Custos kiadó, Marosvásárhely, 1995.
13. XXX – *Erdély magyar egyeteme 1944–1949. II. kötet. Dokumentumok 1945–1949,* (Válogatta, gondozta, szerkesztette Lázok János és Vincze Gábor) Custos és Mentor kiadó, Marosvásárhely, 1998.
14. XXX – *Marosvásárhelyi Egyetemi Tájékoztató MMDSZ.* Kiadja a Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség, 1996, 24–49 old.
15. XXX – *Institutul de Medicină și Farmacie din Târgu-Mureș 1945–1967,* h.n. 1967.

dr. Feszt György, ny. egyetemi tanár (Marosvásárhely)

* * * * *

XVII. évfolyam 5. szám

Az alábbiakban hallgatói véleményt közlünk az oktatói munkával kapcsolatban.

Oktatási minőségbiztosítás SZTE ÁOK rezidensek

Tisztelt Rezidens!

Az Szegedi Tudományegyetem hallgatóinak joga, hogy értékelje az oktatói munkát ezzel segítve az oktatás színvonalának és minőségének javítását az Általános Orvostudományi Karon. A válaszokat egy bizottság kiértékeli, és a felmerülő problémákat a Kar lehetőség szerint kijavítja. Ezért kérünk mindenkit, hogy válaszáda megfontolt, és felelősségteljes legyen, a véleménynyilvánítás névtelen és önkéntes.

Kérjük, írja le véleményét, tapasztalatait az elmúlt hat évről. A pozitív és negatív élményeket egyaránt írja le az előadásokról, gyakorlatokról, szemináriumokról, vizsgákról, oktatókról. Szívesen várjuk a javaslatokat és az ötleteket a felmerülő problémák kijavítására, amit a későbbiekben figyelembe veszünk!

Az elmúlt hat év során folytatott tanulmányaim alatt az volt a benyomásom, hogy bár az általános orvosképzés tantervét igen alapos és részletes ismeretek átadására szánták, az az alaposság és érdeklenség hiányában a tartalmasság és költetőség rovására ment.

Véleményem szerint az a lét ér, amit az elméleti tananyag elsajátítására szántak, túl hosszú időre, amit a hallgatók a befejezésük után teljesen izoláltan töltnek el. Talán a hármasidő volt a legkevésbé hasznos és az alapvető orvosi ismeretekről a legkevesebbet képezték (ez különösen a patológia terén), azonban egy év tanulást tekintve a teljes, hatékony ismeretanyag elsajátítására időlegesen nem volt a jelenlegi állapot. Talán a hatékony ismeretanyag elsajátítására időlegesen nem volt a jelenlegi állapot. Talán a hatékony ismeretanyag elsajátítására időlegesen nem volt a jelenlegi állapot. Talán a hatékony ismeretanyag elsajátítására időlegesen nem volt a jelenlegi állapot.

Köszönjük válaszáat!

Nem egyes órákkal ill. vizsgákkal kapcsolatban van véleményem, hanem általában az orvostársul. Szerintem az orvostársul. többségében elcsúszott, és elhanyagolható azon gyakorlati ismeret alkalmazása, amit egy általános orvos a kórházban valóban hasznosítani tud. Meglehetősen esetleges, hogy pl. a végzett fős diplomás tud-e véradást injekció adni (holott törvényileg ezt csak orvos csinálhatja), tud-e sebét kötözni, vagy egy egyszerű lövést megcsinálni, vagy éppen kététerezni. Ha egy hallgató az egyetemi éve alatt saját áttudatosságáért ^{hiánya} miatt nem akarja esetet eszajtatni, tulajdonképpen semmi nem képzésérti rá. Jó néhány exportársam az anatómia 2 éve alatt egyszer sem vette a kezébe a szűrt és nem vette a fáradságot, hogy a tanulmányok révén közelebbi kapcsolatot tartsanak az emberi test felépítésével kapcsolatban. Nagyon lehet azt tenni, hogy pl. egy fél éven keresztül egy társam egyszer sem jelent meg szelvényvizsgálat gyakorlaton, és igazából nem volt követelménye. Persze a dolog alapja az, hogy a hallgató számára 1-2 óra után lecsúszott, hogy van-e értelme az időt ott tölteni. Tehát nem katalógussal kell névelni a hallgatókat a részvételre, hanem érdekessé és fontosá, hasznossá kell tenni az órát. Ilyen példa: anatómián vagy patológián egyszer sem volt katalógus, mégis mindig teltház volt, még a leposón is ültünk. Mindenkivel fontos volt, hogy ott legyen, jöjjönkeljen. Azt hiszem, senki nem tudta, mit gondolok kinevelés, valóban foglalkozni veszik.

XVII. évfolyam 5. szám

A Szegedi Tudományegyetem Szenátusa 2006. július 3-án tartotta soron következő rendes ülését

Napirendi pontok

1. **Javaslat a Köztársasági Ösztöndíj adományozására (Az írásos előterjesztés a Szenátus ülésén kerül kiosztásra)**
Előterjesztő: *prof. dr. Badó Attila* hallgatói és közkapcsolati rektorhelyettes
2. **Kiegészítő előterjesztés a Szegedi Tudományegyetem képzési programjához: a sport, mint kritériumtárgy (szóbeli előterjesztés)**
Előterjesztő: *prof. dr. Pukánszky Béla* oktatási rektorhelyettes
Szabó József sportközpont vezető
3. **Javaslat alkalmazott matematikus mesterképzési szak indítására a Szegedi Tudományegyetem Természettudományi Karán (Az előterjesztés teljes anyaga az oktatási rektorhelyettes titkárságán megtekinthető)**
Előterjesztő: *prof. dr. Pukánszky Béla* oktatási rektorhelyettes
prof. dr. Csirik János dékán
4. **Aktuális bejelentések**
Előterjesztők: Szenátus tagjai
Rektori Kabinet tagjai
5. **Kérdések, válaszok**
Előterjesztők: Szenátus tagjai
Rektori Kabinet tagjai

prof. dr. Szabó Gábor rektor
a Szegedi Tudományegyetem
Szenátusának elnöke

* * * * *

Kiadja: prof. dr. Lonovics János
a Szent-Györgyi Albert Orvos- és Gyógyszerész-
tudományi Centrum elnöke
Felelős szerkesztő: Tráser László
Munkatársak: Domokosné Halász Margit, Varga György
Készült: az SZTE ÁOK Házi Nyomdájában
Vezető: Nagy János
Törzsszám: 446/2006